

**Secretariatul Parlamentului
Republicii Moldova**

Direcția generală juridică

AVIZ

**la proiectul de lege privind compensarea tarifelor la
energia electrică utilizată de consumatorii gospodăriilor
casnice**

(nr. 109 din 14.04.2021)

Direcția generală juridică a examinat în mod de urgență proiectul de lege privind compensarea tarifelor la energia electrică utilizată de consumatorii gospodăriilor casnice, conform prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului și ale Legii nr.100/2017 privind actele normative și menționează următoarele considerente.

I. Constatări generale

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați, fapt ce corespunde prevederilor art.73 din Constituție și art.47 alin. (1) din Regulamentul Parlamentului.
2. Prin natura relațiilor sociale reglementate, inițiativa legislativă face parte din categoria legilor organice
3. Potrivit Notei informative atașate, proiectul legii propune acordarea compensațiilor tuturor consumatorilor casnici de energie electrică care locuiesc pe teritoriul Republicii Moldova, în contextul instituirii stării de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 1 aprilie-30 mai 2021.

***Referitor la procedura de înaintare a proiectului de lege,
atenționăm următoarele considerente:***

4. În conformitate cu art. 131 alin.(4) din Constituția Republicii Moldova, orice propunere legislativă sau amendament care atrag majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare pot fi adoptate numai după ce sânt acceptate de Guvern. În acest sens, invocăm și Hotărârea Curții Constituționale nr. 29

din 22.05.2001 privind interpretarea prevederilor art. 131 alin.(4) din Constituția Republicii Moldova, prin care Curtea Constituțională apreciază că în sensul art. 131 alin.(4) din Constituție, orice amendament, care atrage majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare, este necesar să fie considerat ca o modificare care atrage majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare, prevăzute în legea anuală a bugetului, și în calitate de modificare, astfel de amendament poate fi adoptat numai după ce acesta este acceptat de Guvern.

5. În aceeași ordine de idei, atenționăm că în jurisprudența sa anterioară, Curtea Constituțională a constatat că adoptarea unei legi cu impact bugetar în lipsa avizului Guvernului conduce la încălcarea procedurii prevăzute de articolul 131 alineatele (4), (6) și a articolului 6 din Constituție, care obligă autoritățile statului să-și exercite atribuțiile în limitele rigorilor stabilite de Constituție (HCC nr.23 din 10 octombrie 2019, § 77; HCC nr.4 din 21 ianuarie 2021, § 71-72; HCC nr.8 din 11 martie 2021, § 75).

6. De altfel, potrivit art.47 alin.(6) din Regulamentul Parlamentului, la proiect de act normativ se anexează rezultatele expertizelor și cercetărilor efectuate, precum și rezultatele consultărilor publice.

7. De asemenea, potrivit art.35 alin.(1) din Legea nr.100/2017, expertiza anticorupție este obligatorie pentru toate proiectele actelor normative, inclusiv celor elaborate de deputații în Parlament

8. Constrângerile bugetare existente și cele pe termen mediu, dictate de criza economică provocată de pandemia COVID-19 a determinat inițierea mai multor proiecte de acte normative care propun măsuri de susținere atât a populației în general cât și de susținere a activității de întreprinzător (proiectul de lege nr. 90/2021; proiectul de lege nr.75/2021; proiectul de lege nr 72/2021; proiectul de lege nr. 57/2021; proiectul de hotărâre nr.35/2021; proiectul de lege nr. 427/2020; proiectul de lege nr. 383/2020; proiectul de lege nr.136/2020; proiectul de hotărâre nr. 130/2020; proiectul de hotărâre nr. 125/2020).

9. Ținem să atenționăm că în conformitate cu art. 3 din Hotărârea Parlamentului nr. 49 din 31. 03. 2021 privind declararea stării de urgență, *"Dispozițiile Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova sînt executorii pentru conducătorii autorităților administrației publice centrale și locale, ai agenților economici, ai instituțiilor publice, precum și pentru cetățeni."*

La capitolul protecția consumatorilor vulnerabili, prin Dispoziția nr. 1 din 1 aprilie 2021 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova: *se interzice întreprinderilor prestatoare de servicii publice să sisteze (prin deconectarea locurilor de consum) furnizarea serviciilor și/sau să aplice penalități pe cazul neachitării în termen de către consumatorii*

casnici, a facturilor pentru energia electrică, energia termică, gazele naturale, telefonie fixă sau apa potabilă consumată, cu excepția situațiilor în care deconectarea are drept scop evitarea punerii în pericol a vieții și sănătății oamenilor sau prejudicierea proprietății (pct. 7).

II Observații de ordin tehnico-juridic

10. Cu titlu de recomandare, având în vedere caracterul temporar al proiectului de lege expunem necesitatea completării acestuia în clauza de adoptare cu temeiul legal de adoptare a actului normativ (Hotărârea Parlamentului nr. 49/2021 privind declararea stării de urgență), iar la dispozițiile finale perioada de aplicare sau data de încetare a aplicării actului. Or, în conținutul **art.1** din proiect, autorul motivează inițiativa cu instituirea stării de urgență.

11. Cu referință la definiția dată "*consumatorului casnic*" din conținutul **art. 2** din proiect, sugerăm autorului proiectului corelarea acesteia cu norma de la art. 2 din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, potrivit căreia *consumator casnic* este definit – persoană fizică care procură energie electrică pentru propriile necesități casnice, cu excepția utilizării acesteia în scopuri comerciale, pentru desfășurarea activității de întreprinzător sau profesionale. Iar, referința la Legea nr. 764/2001 privind organizarea administrativ teritorială a Republicii Moldova urmează a se exclude ca fiind de prisos.

12. În aceeași ordine de idei, reținem că chiar dacă autorul definește noțiunea de "*consumator casnic*" la **art.2**, în textul proiectului legii utilizează sintagma de "*consumatorii gospodăriilor casnice (persoane fizice)*", din aceste considerente reținem despre necesitatea corelării terminologiei pentru evitarea unei interpretări ambigue.

13. Există o neconcordanță de exprimare a prevederilor proiectului cu Nota informativă, astfel în conținutul proiectului de lege autorul prevede că compensarea consumului la energia electrică este reglementată pentru perioada lunilor aprilie și mai ale anului 2021, iar în Nota informativă a proiectului de lege prenotat (pct. 4) se face referință la lunile februarie și martie a anului 2021. Respectiv, întru înlăturarea divergențelor la aplicare, recomandăm corelarea datelor privind plata compensațiilor.

14. Cu referință la **art. 5** din proiect, expunem că autorul nu a prezentat careva informații în Nota informativă privind calcularea cuantumului unic stabilit de 428 lei.

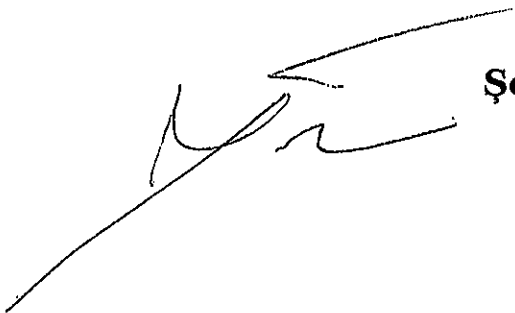
15. În cadrul acțiunii de sistematizare a conținutului actului legislativ, elementele textului se grupează în funcție de proporțiile actului, respectiv, articolele se pot grupa în secțiuni, secțiunile se pot grupa în capitole, iar

capitolele se pot grupa în titluri. Reglementări privitoare la sistematizarea și structura normelor actului legislativ se conțin în Legea nr. 100/2017.

Ținând seama de natura și structura împărțirii logice a dispozițiilor de conținut cuprinsă în proiectul supus avizării și rigorile cuprinse în Legea nr. 100/2017, relevăm, că această structurare este potrivită actelor normative cu un conținut mai voluminos și nicidecum, unui asemenea proiect de act normativ. Prin urmare, materia propusă spre reglementare în proiect urmează a fi sistematizată și structurată ținându-se cont de prevederea art. 53 alin.(1) din Legea nr. 100/2017.

Totodată ținem să evidențiem că Capitolele de regulă sunt exprimate succesiv cu numere ordinare exprimate prin cifre romane, astfel *Capitolul IV* din proiectul vizat urmează a fi renumerotat.

În concluzie, precizăm că prin avizul pe care îl emite, Direcția generală juridică, nu se poate pronunța asupra oportunității soluției legislative propuse, iar adoptarea proiectului de lege, ține de competența exclusivă a Parlamentului, ținând cont de obiecțiile expuse în prezentul aviz

**Șef Direcție generală
Ion CREANGĂ**

Ex.E.Dolință
Tel.: 820-554
Ex. L.Bordei
Tel.: 820-585